

(ד) ספק של מצרך או עושה שירות שחוק זה חל עליו לפי סעיף זה, הטוען כי לא מתקיים לגביו תנאי מתנאי סעיף 6, רשאי לפנות לשרים בבקשה לגריעת המצרך או השירות מן התוספת הראשונה או השניה, לפי הענין; השרים יתייעצו בוועדת המחירים לפני קבלת החלטתם.

43. תחילתו של חוק זה ביום י"ב בניסן התשנ"ו (1 באפריל 1996). תחילה

אברהם (בייגה) שוחט שר האוצר	מיכה חריש שר התעשייה והמסחר
שבח וייס יושב ראש הכנסת	שמעון פרס ראש הממשלה
	עזר ויצמן נשיא המדינה

חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996*

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –
 "הסכם קיבוצי" – כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957,¹ לרבות צו הרחבה כמשמעותו בחוק האמור, והסדר קיבוצי בכתב;
 "קבלן כוח אדם" – מי שעיסוקו במתן שירותי כוח אדם של עובדיו לשם עבודה אצל זולתו, לרבות לשכה פרטית כמשמעותה בחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959,² העוסקת גם במתן שירותי כוח אדם;
 "השר" – שר העבודה והרווחה.

פרק ב': רישוי

2. (א) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם אלא אם כן הוא בעל רישיון לכך מאת השר ועל פי תנאי הרישיון.
 (ב) רישיון לפי סעיף זה יינתן לתקופה של שנה אחת, וניתן לחדשו לתקופות נוספות של שנה אחת בכל פעם.
 (ג) סבר השר שאין לחדש רישיון, יודיע לבעל הרישיון את נימוקיו לכך לפחות 30 ימים לפני מועד פקיעת הרישיון, ויתן לו הזדמנות להביא טענותיו לפניו לפני מתן החלטתו; לא הודיע השר על החלטתו שלא לחדש את הרישיון, יתחדש הרישיון לתקופה נוספת של שנה בכל פעם.
 (ד) הבקשה למתן רישיון תוגש בדרך שיקבע השר והיא תכלול פרטים, ויצורפו אליה מסמכים, הכל כפי שיקבע השר.

* נתקבל בכנסת ביום כ"א באדר התשנ"ו (12 במרס 1996); הצעת החוק ודברי ההסבר פורסמו בהצעות חוק 2380, מיום ד' באדר ב' התשנ"ה (6 במרס 1995), עמ' 381 ובהצעות חוק 2442, מיום כ' בחשון התשנ"ו (13 בנובמבר 1995), עמ' 207.

¹ סי"ח התשי"ז, עמ' 63.

² סי"ח התשי"ט, עמ' 32.

3. (א) לא יינתן רשיון למבקש לעסוק כקבלן כוח אדם אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא, או המנהל המועסק על ידיו, לפי הענין, הם בעלי ניסיון של לפחות שלוש שנים במתן שירותי כוח אדם או בניהול כוח אדם;
 - (2) הוא המציא ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת למילוי חובותיו כלפי עובדיו, בדרך שיקבע השר, ובסכום שיקבע בהתחשב בהיקף עסקו, והכל על פי תקנות שיתקין באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת; בתקנות כאמור יכול שייקבעו גם דרכי חילוט הערבות או הערובה האמורים;
 - (3) בחמש השנים שקדמו לבקשת הרשיון לא הורשע מבקש הרשיון או ממלא תפקיד בכיר בעסקו בעבירה שיש עמה קלון, או בעבירה שמפאת חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לעסוק כקבלן כוח אדם.
- (ב) נוסף על הוראות סעיף קטן (א), רשאי השר להתנות את מתן הרשיון בקיומם של תנאים לשם הסדרת פעילות תקינה של מבקש הרשיון, ובין היתר רשאי הוא להתנות את מתן הרשיון בהוכחת יציבותו הכלכלית של מבקש הרשיון ובקיומם של תנאים פסיים וסביבתיים נאותים.
- (ג) השר רשאי לטרב ליתן רשיון למבקש מאותן סיבות שבשלהן הוא רשאי לבטלו או לסייגו, לפי הוראות סעיף 6.
- (ד) הוראות סעיף זה, בשינויים המתוייבים, יחולו גם לענין ההחלטה שלא לחדש רשיון כאמור בסעיף קטן 2(ג).
4. (א) השר רשאי לקבוע ברשיון תנאים לגבי הנושאים המנויים בסעיף 3(א) ו-(ב) שיש לקיימם; השתנו הנסיבות לאחר מתן הרשיון, רשאי השר להוסיף ברשיון תנאים בנושאים האמורים.
- (ב) השר רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע תנאים שיראו אותם ככלולים ברשיון בנושאים המנויים בסעיף 3(א) או (ב) או בנושאים אחרים, דרך כלל או לסוגים של קבלני כוח אדם.
5. סבר השר שיש להיעתר לבקשה, יתן רשיון למבקש; סבר השר כי אין להיעתר לבקשה או שיש להתנות תנאים כאמור בסעיפים 3(ב) או 4(א), יודיע השר למבקש את נימוקיו ויתן לו הזדמנות להביא את טענותיו.
6. (א) השר רשאי, לאחר שנתן לבעל הרשיון הזדמנות להשמיע טענותיו, לסייג את הרשיון או לבטלו אם התקיים בקבלן כוח האדם אחד מאלה:
- (1) הרשיון ניתן על יסוד מידע כוזב או שגוי;
 - (2) חדל להתקיים תנאי מן התנאים למתן הרשיון;
 - (3) הוא הפר תנאי שברשיון;
 - (4) הוא או ממלא תפקיד בכיר בעסקו הורשעו בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה שמפאת חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לעסוק כקבלן כוח אדם;
 - (5) הוא הוכרז פושט רגל או פסול דין, ואם הוא תאגיד – ניתן לגביו צו פירוק זמני או מונה לו כונס נכסים או שהתאגיד החליט על פירוק מרצון;

תנאים ברשיון

החלטת השר
בבקשה

ביטול רשיון
או התלייתו

(6) הוא הפר חובה מהותית מהחובות המוטלות עליו על פי הוראה שבחיקוק, בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה המעניק זכויות לעובדים, לאחר שניתנה לו התראה מאת השר.

(ב) הוגש נגד בעל רשיון כתב אישום לפיו הוא עלול להיות מורשע בעבירה כאמור בסעיף קטן (א4) או הוגשה בקשה להכרזתו כפושט רגל, ואם הוא תאגיד – הוגשה בקשה למתן צו לפירוקו או למינוי כונס נכסים, רשאי השר, לאחר שנתן לבעל הרשיון הזדמנות להביא טענותיו, להתלות את רשיונו עד לסיום ההליכים.

7. קבלן כוח אדם שרשיונו בוטל, הותלה או לא חודש רשאי להמשיך ולהעסיק את העובדים שהעסיק אצל זולתו ערב הביטול, ההתליה או אי-החידוש למשך תקופה שהורה השר; השר רשאי להורות כאמור אם נוכח שהדבר דרוש לשם הגנה על העובדים ובהתחשב בנסיבות ביטול הרשיון, או התליתו או אי-החידוש.

המשך העסקת עובדים

8. הרואה את עצמו נפגע מהחלטת השר לגבי בקשה שהגיש, תנאי ברשיון, ביטול הרשיון, התליתו או אי-החידוש על פי הוראות פרק זה, רשאי לערער עליה בפני בית הדין הארצי לעבודה תוך 45 ימים מיום שהגיעה ההחלטה לידעתו.

ערעור

9. (א) בעל רשיון ימסור לשר, אחת לשנה במועד שיוורה השר, דין וחשבון, מאושר על ידי רואה חשבון, על עיסוקו כקבלן כוח אדם, שיכלול נתונים בדבר מספר עובדיו, לפי ענף עבודה, מקומות עבודתם, תקופות עבודתם, שכרם, תשלומים בקשר לעובדיו על פי חיקוק, ונתונים נוספים כיוצא באלה שיוורה השר.

דיווח והודעה על שינוי בפרטים

(ב) נתקיימו, לדעת השר, נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, ימסור בעל רשיון לשר, לפי דרישתו, דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) מדי תקופה הקצרה משנה שהורה השר.

(ג) בעל רשיון יודיע לשר בכתב על כל שינוי בפרט שהוא מסר לפי פרק זה תוך 30 ימים מיום השינוי.

10. (א) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל או של עובדים מישראל במקום עבודה בחוץ לארץ, אלא אם כן ניתן לו היתר מיוחד לכך מאת השר ועל פי תנאי ההיתר האמור וזאת בנוסף לרשיון כאמור בסעיף 2.

מתן שירותים בין-ארציים של כוח-אדם

(ב) על היתר לפי סעיף זה יחולו הוראות פרק זה בשינויים המחוייבים; בנוסף לכך רשאי השר לטרום מתן ההיתר, להתנות את מתן ההיתר בתנאים נוספים, או לקבוע תנאים כאמור בהיתר בהתחשב, בין היתר, בצורך בקיום חובותיו של קבלן כוח האדם כלפי עובדיו, ולגבי מתן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל – גם במצב התעסוקה בישראל.

פרק ג': תנאי עבודה

11. (א) תנאי עבודה של העובד אצל קבלן כוח אדם ייערכו בהסכם בכתב ביניהם, אלא אם כן חל עליהם הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי עבודתו של העובד אצל קבלן כוח האדם.

חובת עריכת הסכם עבודה בכתב

(ב) קבלן כוח אדם ימסור לעובד לפני תחילת העסקתו עותק מההסכם בכתב שנערך ביניהם; חל עליהם הסכם קיבוצי, יאפשר הקבלן לעובד לעיין בו.

12. (א) לא יקבל קבלן כוח אדם ולא ידרוש בדרך כלשהי מעובד שהוא מעסיק או ממועמד לעבודה אצלו, כל תמורה בעד שירותיו או החזר הוצאותיו, בין במישרין ובין בעקיפין.

(ב) מי שאצלו מועסק בפועל עובד של קבלן כוח אדם לא ידרוש ולא יגבה מהעובד בדרך כלשהי תמורה מלאה או חלקית של סכומים שהוא שילם לקבלן כוח האדם בעד שירותיו או כהחזר הוצאותיו, בין במישרין בין בעקיפין.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי תשלום בעד הכשרה מקצועית אם היא ניתנת למועמד לעבודה לפני תחילת העסקתו בידי קבלן כוח אדם לשם הכשרתו לעבודתו.

(ד) השר רשאי לקבוע, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, דרך כלל או לסוגים, סייגים ותנאים לחיוב בתשלום בעד הכשרה מקצועית, לרבות בדבר סוגי הכשרה מקצועית שאין לחייב את העובד או המועמד לעבודה בתשלום בעדם לפי סעיף זה.

13. (א) הוראות הסכם קיבוצי החלות על עובדים המועסקים במקום עבודה שבו עובדים גם עובדי קבלן כוח אדם יחולו, לפי הענין, על העובדים של קבלן כוח האדם המועסקים באותו מקום עבודה תקופה העולה על שלוש שנים, למעט ההוראות בכל הנוגע לקביעות בעבודה.

תחולת הסכם
קיבוצי

(ב) חלים על העובד של קבלן כוח אדם כאמור יותר מהסכם קיבוצי אחד, ינהגו, לענין סעיף קטן (א), לפי ההוראה שהיא לטובת העובד.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי עובד שתנאי עבודתו אצל קבלן כוח אדם מוסדרים בהסכם קיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, וההגדרה "הסכם קיבוצי" שבסעיף 1 לא תחול לענין זה.

14. השר רשאי ליתן לקבלן כוח אדם הוראות בדבר דרכי החלת הסכם קיבוצי כאמור בסעיף 3(א) ו-3(ב), לרבות בדבר הסדרים חלופיים לענין הביטוח הסוציאלי והתשלומים הנלווים מכוח הוראות הסעיף האמור; השר, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות כאמור לגבי כלל קבלני כוח האדם או סוגים מהם או סוגי עובדים.

מתן הוראה

15. תניה בחוזה האוסרת, בין לחלוטין ובין באופן זמני, על המעסיק בפועל במקום העבודה שבו מועסק עובדו של קבלן כוח האדם להעסיק את העובד, או האוסרת, במישרין או בעקיפין, על העובד כאמור להיות עובדו של המעסיק בפועל במקום עבודה כאמור – אין לה תוקף.

תניה בטלה
בחוזה

16. קבלן כוח אדם לא יעסיק עובדים הבאים במקום עובדים המשתתפים בשביתה ולא יעסיק עובדים במקום עובדים המושבתים עקב השבתה, כל עוד השביתה או ההשבתה מתקיימת.

איסור העסקה
בשביתה או
השבתה

17. הוראות חוק זה באות להוסיף על זכותו של עובד מכוח דין, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה.

שמירת זכויות

18. זכותו של עובד לפי חוק זה איננה ניתנת להתניה או לויתור.

איסור התניה

פרק ד': הוראות שונות

19. (א) השר ימנה מפקחים מביין עובדי משרד העבודה והרווחה לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה. פיקוח
- (ב) קבלן כוח אדם ימסור למפקח, לפי דרישתו, כל מידע, פרטים ומסמכים הקשורים בפעולותיו, תוך המועד שנקבע בדרישה או באופן תקופתי במועדים שצויינו בה.
- (ג) לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק זה רשאי מפקח –
- (1) להיכנס לכל מקום שיש לו יסוד להניח כי מועסקים בו בני אדם, או שבו מתנהל עסקו של קבלן כוח אדם, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא לפי צו של שופט;
- (2) לבדוק כל פנקס, תעודה, דין וחשבון או מסמך אחר ולהעתיק מהם;
- (3) להיות מלווה על ידי שוטר, אם יש לו יסוד לחשוש להפרעה בביצוע תפקידו.
- (ד) לשם גילוי עבירה לפי חוק זה, ובהתקיים חשד סביר לעבירה כאמור, יהיו למפקח סמכויות החקירה המסורות לקצין משטרה לפי סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)³, ובלבד שהנחקר לא חייב לתת תשובה שיש בה כדי להפלילו.
20. (א) אלה דינם כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁴, עונשין (להלן – חוק העונשין):
- (1) העובר על הוראות סעיפים 9, 10(א) או (ב), 16 או 19(ב);
- (2) קבלן כוח אדם שלא קיים חובותיו על פי סעיף 11.
- (ב) העובר על הוראות סעיף 2(א) או 10(א), דינו – מאסר ששה חודשים.
- (ג) מי שהפריע למפקח להשתמש בסמכויותיו לפי סעיף 19, דינו – מאסר ששה חודשים.
21. (א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות כאמור בסעיף 20 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו האמורה, דינו – קנס כקבוע בסעיף 61(א2) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף – למעט שותף מוגבל – ופקיד שתפקידו למנוע הפרת חוק זה.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 20 בידי תאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.
22. חוק זה בא להוסיף על הוראות כל חיקוק ולא לגרוע ממנו. שמירת דינים
23. לבית הדין לעבודה סמכות ייחודית לדון בתובענה שעילתה בהוראות חוק זה. סמכות בית הדין

³ חוקי א"י, כרך א', עמ' 439.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

- תיקון חוק בית הדין לעבודה – מס' 26
24. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969,⁵ בתוספת השניה, בסופה יבוא: "חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996".
- ביצוע ותקנות
25. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- תחילה והוראת מעבר
26. תחילתו של חוק זה בתום ששה חודשים מיום פרסומו.
- פרסום
27. חוק זה יפורסם ברשומות תוך 20 ימים מיום קבלתו בכנסת.

אורה נמיר
שרת העבודה והרווחה

שמעון פרס
ראש הממשלה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.